

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TATLIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI

61010500 — “Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati” (hind tili bo'yicha) ta'lim
yo'nalishi bitiruvchilari uchun mutaxassislik fanlaridan

YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI
DASTURI

Toshkent- 2024

Ushbu dastur O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2024 yil 13 dekabrda "Oliy va kasbiy ta'lim tashkilotlari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 836-son qarori I-ilovasi bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim tashkilotlari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasini o'tkazish tartibi to'g'risida"gi NIZOMga asosan ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

M.Taylanova – PhD., Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro
jurnalistika oliy maktabi katta o'qituvchisi
M.Ismatullayeva – Janubiy Osiyo tillari va adabiyoti oliy
maktabi o'qituvchi-stajori

Taqrizchilar:

X.Hamidov – DSc, Tarjimashunoslik, tilshunoslik va xalqaro
jurnalistika oliy maktabi katta professori
M.Vohidova – PhD, dots., Tashqi iqtisodiy faoliyat va turizm
oliy maktab boshlig'i

Dastur Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining 2024-yil 26-
dekabrda 5-sonli majlisida muhokama qilingan va tasdiqlangan.

3. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
4. www.stat.uz – O'zbekiston Respublikasi davlat statistika qo'mitasi sayti
5. <https://president.uz> – O'zbekiston Respublikasi Prezidentining ma'buot xizmati sayti
6. <https://ineconomy.uz> – O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiy taraqqiyot va kambag'allikni qisqartirish vazirligi sayti
7. <https://www.mf.uz> – O'zbekiston Respublikasi Moliya vazirligi sayti
8. www.worldbank.org – Jahon bankining sayti
9. www.unctad.org - Birlashgan Millatlar Tashkilotining Savdo va Taraqqiyot Konferentsiyasi sayti
10. www.wto.org – Butunjahon savdo tashkiloti sayti

KIRISH

Ma'kur dastur 61010500 – “Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyati” (sharq tillari) yo'nalishi bitiruvchilarining to'rt yil mobaynida ixtisoslik fanlarini o'qib o'zlashtirganlik darajasini aniqlash uchun o'tkaziladigan Yakuniy Davlat Attestatsiya sinovlari bo'yicha ishlab chiqilgan.

2024-2025-o'quv yili bitiruvchilarida O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2018-yil 25-avgustda 744-son bilan tasdiqlangan o'quv rejasidagi umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan o'tkaziladi.

Umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan Yakuniy davlat attestatsiyasi quyidagi tur topshiriqlarni o'z ichiga oladi:

- I. Mutaxassislik fanlaridan sinov – 25 ball;
- II. Mutaxassislik fanlaridan ijodiy yozma ish – 25 ball;
- III. Sharq tilidan ona tiliga tarjima – 25 ball;
- IV. Ona tilidan sharq tiliga tarjima – 25 ball.

100 ballik baholash mezonlari dastur nihoyasida keltiriladi.

I. MUTAXASSISLIK FANLARI

Mutaxassislik fanlaridan attestatsiya yozma sinovlari “Turizm asoslari”, “Tili o'rganilayotgan mamlakat madaniy va tarixiy obidatlari”, “O'zbekistondagi madaniy obidalar”, “Turistik destinatsiyalar geografiyasi”, “Xizmat ko'rsatish va mehmonxona boshqaruvi asoslari”, “Ziyorat turizmi”, “Elekursiya ishlarini tashkil etish”, “Gid hamrohligi va tarjimonlik faoliyatini tashkil etish” fanlaridan savollarni qamrab olgan. Ushbu qism bo'yicha quyidagi savollar tavsiya qilinadi:

1. O'zbekistonda geografik kashfiyotlar va topilmalari kartografik metodlarini yoritib bering.
2. O'zbekistonda turizm rivojlanish bo'yicha normativ hujjatlarni yoritib bering.
3. Turizm va sayohat borasidagi ilk bilimlar xususiyatlar va ularning jahon turizm bilimlariga qo'shgan hissalarini asoslang.
4. Turizm asoslari fanining maqsad va vazifalarini muhim jihatlari belgilab bering.
5. Turizm asoslari fanining iqtisodiyot va mintaqaviy davlatlar misolida bog'liqligini tushuntirib bering.
6. O'zbekiston turizm siyosatini istiqbolli rivojlanishida eng ahamiyatli davlat misolini keltirib o'ting va tahlil qiling.
7. Turizm tushunchasi va uning maqsad va vazifalarini izohlab bering.
8. Turizmning shaxs va jamiyadagi ahamiyatini iqtisodiy jihatdan ta'riflab bering.
9. Turizmning klassifikatsiyalarini yoritib bering.
10. Turizm tushunchasiga O'zbekistonning turizm qonuni orqali ta'rif bering.
11. Turizmni kishilar jamiyat hayotidagi roli qanday.
12. Turistik tizim tushunchasi, turistik tizimning tarkiblarini ta'riflab bering.

13. Turistik tizimning ijtimoiy, iqtisodiy, hududiy qiyi tizimlarining ahamiyatlari nimalardan iborat?
14. Turistik destinatsiyalar, klasterlar, maxsus iqtisodiy zonalarining turizm rivojlanishidagi roli?
15. Turizmning iqtisodiy mohiyati va mazmuni nimalardan iborat?
16. Turizmning eksport va import ko'rsatkichlarining roli?
17. Turizm rivojlanishining mamlakat ijtimoiy – iqtisodiy rivojlanishidagi roli nimalardan iborat?
18. Turizm bozorining mohiyati, mazmuni va vazifalari nimalardan iborat?
19. Turizm bozorining tarkibi va segmentlash turlarini izohlab bering?
20. Segmentlash turlari. Turizm bozoriga ta'sir etuvchi asosiy omillarni sanab izohlab bering.
21. Turizm industriyasining mohiyati va tarkiblarini sanab bering va izohlang?
22. Mexmondorchilik industriyasi nimalardan iborat?
23. Turizm tadbirkorlik turlari sanab bering va ta'riflab bering?
24. Turizm infratuzilmasining mohiyati nimalardan iborat va O'zbekiston uchun turistik rivojlangan davlatlar misoli qanday?
25. Turizm rivojlanishida infratuzilmaning roli nimalardan iborat?
26. Mamlakatlarda (hohlagan davlat nazarda tutilmoqda) turistik ob'ektlar va komplekslar sanab bering va ta'riflang?
27. Turizm infratuzilmasi rivojlanishining muammolari va istiqbollari nimalardan iborat, uni mamlakat iqtisodiyotida roli qanday?
28. Turizm bozorida turoperator va turagentning rolini izohlang?
29. Turagentlar va turoperatorlarning mohiyati va turistik rivojlanishda ularning o'rniga baho bering?
30. Turoperatorning xorijiy vakili maqomi va mamlakat rivojlanishdagi roli qanday?
31. Reklama tushunchasi va uning turizmni rivojlantirishdagi roli nimalardan iborat?
32. Turistik xizmatlarning mohiyati, ularning tasniflanishi tushuntirib bering?
33. Turistik xizmatlarning o'ziga xos xususiyatlarini ochib bering. Fikringizcha yana qanday xizmatlarni rivojlantirishga qo'shishi mumkin deb hisoblaysiz?
34. Turistik tashkilotlarning asosiy vazifalarini nimalardan iboratligini ta'riflab bering?
35. O'zbekistonda qanday turistik tashkilotlar mavjud va ularning faoliyatlariga iqtisodiy baho bering?
36. Turistik mahsulot tushunchasi va uning iqtisodiy mohiyati nimalardan iboratligini izohlang?
37. Turistik mahsulotlar turlari va ularning tarkibiy qismlari sanab o'ting?
38. Turistik mahsulotlarning o'ziga xos xususiyatlarini izohlang?
39. Turistik mahsulot va turistik xizmatlarning farqli jihatlari nima?
40. Turistik mahsulotlarning turizm rivojlanishidagi o'rniga baho bering?
41. Turizm sohasini davlat tomonidan tartibga solishning asosiy maqsadlari.
42. Davlatning turizm va turizmni rivojlantirish siyosatiga ta'siri.
43. Turizm sohasini davlat tomonidan tartibga solish mexanizmini

10. Маркетинг туризма : учебное пособие / И.В. Гончарова, Т.П. Розанова, М.А. Морозов, Н.С. Морозова. — М. : Федеральное агентство по туризму, 2014. — 224 с.
11. International tourism in d-8member states: status and prospects. SESRIC.Turkey.2018.-54p.
12. Ю. Воскресенский. Международный туризм.М. 2005.С.232
13. Wohlmuther, W.Wintersteiner. International handbook on tourism and peace. WTO.Austria.2014.388-p.
14. А. Ю. Александрова. Международный туризм. Москва 2002.
15. Salomov G'. Tarjima nazariyasiga kirish. – Toshkent, 2015.
16. Hamidov Xayrulla, Ergasheva Sadoqat. Tarjima tarixi. (o'quv qo'llanma). – Toshkent, 2017.-180 b.
17. M.Q.Sodiqova, M.M.Suleymanova.Hindiy tili darsligi. 4-qism.T., 2023
18. Mini Kathuriya "Saral hindi vyakaran tatha rachna" H.New Delhi, 2010
19. Raxmatov B.R., Sodiqova M.Q., Nurmatov S.S., Suleymanova M.M. "Hindiy tili" (darslik) T., 2011
20. B.R. Rahmatov, M.Q. Sodiqova, M.M.Suleymanova Hindiy tili, 2-qism. T., 2020

2.Qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh. Hozirgi zamon va Yangi O'zbekiston. – Toshkent: O'zbekiston, 2024.
2. Mirziyoyev Sh. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. 5-jild. – Toshkent: O'zbekiston, 2023.
3. Mirziyoyev Sh. Yangi O'zbekistonda taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohotlar yo'lini qat'iy davom ettiramiz. 6-jild. – Toshkent: O'zbekiston, 2023.
4. Мирзиёев Ш. Уверенно продолжим путь национального развития на новом этапе. – Т.: «Ўзбекистон», 2020. – 368 с.
5. Mirziyoyev Sh. Yangi Uzbekiston demokratik o'zgarishlar, keng imkoniyatlar va amaliy ishlar mamlakatiga aylanmoqda. – T. : "O'qituvchi", 2021. – 184 b.
6. Mirziyoyev Sh. Yangi O'zbekiston strategiyasi. – T.: "O'zbekiston", 2021. – 464 b.
7. Tourism, hospitality and events textbooks. New and Key titles.UK. 2015
8. Ochilov E., N.Xodiyeva. Tarjima nazariyasi. O'quv qo'llanma. – Toshkent: TDSHU, 2021.
9. Дымшиц З.М. И др. Учебник языка хинди. 1,2, -ч.,М., 1998

3.Axborot manbalari

1. www.gov.uz - O'zbekiston Respublikasi hukumati portali
2. www.uzauz - O'zbekiston Axborot agentligi veb sayti

4,65 — 4,61	93	3,95 — 3,91	79	3,25 — 3,21	65
4,60 — 4,56	92	3,90 — 3,86	78	3,20 — 3,16	64
4,55 — 4,51	91	3,85 — 3,81	77	3,15 — 3,11	63
4,50 — 4,46	90	3,80 — 3,76	76	3,10 — 3,06	62
4,45 — 4,41	89	3,75 — 3,71	75	3,05 — 3,01	61
4,40 — 4,36	88	3,70 — 3,66	74	3,00	60
4,35 — 4,31	87	3,65 — 3,61	73	3,0 dan kam	60 dan kam

ESLATMA: Yakuniy davlat attestatsiyasi jarayonida qo'yilgan bahodan norozi bo'lgan bitiruvchilar yakuniy davlat attestatsiyasi baholari e'lon qilingan kundan e'tiboran uch kun muddat ichida apellyatsiya komissiyasiga murojaat qilish huquqiga egadirlar. Talaba tomonidan berilgan apellyatsiya Appelyatsiya komissiyasi tomonidan 1 kun ichida ko'rib chiqila hamda DAK raisi bilan kelishilgan holda xulosa qilinadi.

Adabiyotlar ro'yxati

1. Asosiy adabiyotlar

1. Tuxliev N., Jiyonov O'. Turizmning rivojlanish milliy modellari: darslik. - T., 2020. - 264 b.
2. M.T.Mirzayev, M.T.Aliyeva. Turizm asoslari. O'quv qo'llanma. - T., 2011.
3. I.S.Tuxliyev, R.Hayitboyev, B.SH.Safarov, G.R.Tursumova. Turizm asoslari. Darslik. - T., 2014.
4. Е.Л.Писаревский. Основы туризма.-Москва, 2014.
5. В.И.Кружалин, Н.С.Мироненко, Н.В.Гигерн-Корн, Н.В.Шабалина. География туризма.-М.2014.
6. A.Lew, C.Hall, D. Timothy. World geography of travel and tourism. Canada 2008.
7. S.K.Tashayeva. Turizm iqtisodi va geografiyasi. Oquv qo'llanma.-T., 2023. 167 b.
8. С.А.Севастьянова. Региональное планирование развития туризма и гостиничного хозяйства. Учеб. пособие. М.КНОРУС. 2015.-256с.
9. Dr Mark Anthony Camilleri. Travel Marketing, Tourism Economics and the Airline Product An Introduction to Theory and Practice. Springer; 1st ed. 2018.- 237 p.

takomillashtirish.

44. Turistik resurslarning ijtimoiy iqtisodiy mazmuni va mohiyati.
45. Turistik resurslarning turlari va ularning tasnifi.
46. Milliy iqtisodiyotni rivojlantirishda turistik resurslarning roli
47. Turizmning iqtisodiy ahamiyatini yoritib bering.
48. Muzeylarning qanday tasnifi bilan bilasiz? Misollar keltiring.-
49. "Ekskursiya" tushunchasining mohiyati. Ekskursiya faoliyat turi va muloqot shakli sifatida.
50. Ekskursiya obektlarining mazmuni bo'yicha tasnifi.
51. "Rekreasion geografiya" va "turizm geografiyasi" atamalari qanday bog'lanadi?
52. Ekskursiyalar davomiyligi bo'yicha qanday farqlanadi?
53. Hududning turistik va rekreatsion salohiyati qanday hisoblab chiqiladi?
54. Turizm resurslari reestri nima?
55. "Barqaror turizm" atamasiga izoh bering, turizmning barqarorlik tamoyillarini keltiring.
56. Turistik hudud atamasi nimaning anglatadi? Turistik maqsadlar uchun hudud tanlashda qanday mezonlar mavjud?
57. Mavsumiylik omilining dam olishga qanday ta'sir qilishini baholang. Yuqori, o'rta va past turistik mavsumlar deganda nima tushuniladi?
58. Tarjimaning ba'zi grammatik masalalari.
59. Ijtimoiy-siyosiy matnlar tarjimasining o'ziga xosliklari.
60. Yaqin va uzoq tillardan tarjima muammolari.
61. Tarjimaning lisoniy va g'ayrilisoniy muammolari.
62. Tarjimaning tur va xillari.
63. Tarjimada jins kategoriyasi.
64. "Tarjimon kompetensiyasi" ga qo'yiladigan talablar
65. Tarjimada milliy va tarixiy kolorit tushunchasi va nazariy asoslari.
66. Tarjimashunoslikda xos so'z (realiya)larning tadqiqi.
67. Realiza va ularning tasnifi.
68. Muqobilisiz leksika va uni tarjimada berish yo'llari.
69. Tarjimonning professional etikasi.
70. Tarjimashunoslikda zamonaviy texnologiyalarning ahamiyati, yutuq va kamchiliklari.
71. Og'zaki tarjimada "uslub" masalasi hamda nutqning uslubiy figuralari.
72. Og'zaki tarjima turlari va so'zlashuv uslubi.
73. Tarjimada madaniyatlararo muloqot masalalari.
74. Og'zaki tarjimada notiqning nutqiy xususiyatlari va tarjima muammolari.

Mutaxassislik fanlaridan yozma sinovlari bo'yicha asosiy sharq tilida insho yozish (kamida 200 so'z) uchun quyidagi mavzular tavsifiya qilinadi:

1. भारत में पर्यटन का महत्व
2. पर्यटन और आर्थिक विकास
3. भारतीय संस्कृति और पर्यटन
4. पर्यटन उद्योग में आधुनिक तकनीकों की भूमिका
5. पर्यटन और पर्यावरण संरक्षण
6. भारत के प्रमुख पर्यटन स्थल
7. स्थानीय पर्यटन को बढ़ावा देने के उपाय
8. भारत में धार्मिक पर्यटन
9. पर्यटन और सांस्कृतिक आदान-प्रदान
10. इको-टूरिज्म: सतत पर्यटन का भविष्य
11. भारत में साहसिक पर्यटन
12. भारत में ऐतिहासिक पर्यटन स्थलों का महत्व
13. पर्यटन और आतिथ्य उद्योग का संबंध
14. पर्यटन का सामाजिक और सांस्कृतिक प्रभाव
15. दुबा पीढ़ी और पर्यटन के प्रति उनकी रुचि
16. भारतीय त्योहार और पर्यटन का विकास
17. कोविड-19 के बाद पर्यटन उद्योग में आए बदलाव
18. भारत में स्वास्थ्य और आयुर्वेदिक पर्यटन
19. पर्यटन को बढ़ावा देने में सरकार की भूमिका
20. भारत में पर्यटन के सामने चुनौतियाँ और उनके समाधान

Yozma tarjimoni baholashda 25 ballik mezon qo'llanadi. Matn tarjimai quyidagi mezon asosida baholanadi:

BAHOLASH SHKALASI:

a) matni to'liq 100% tarjima qilsa	25 ball
b) 90 % tarjima qilsa	22.5 ball
v) 80% tarjima qilsa	20 ball
g) 70% tarjima qilsa	17.5 ball
d) 60% tarjima qilsa	15 ball
e) 50% tarjima qilsa	12.5 ball
j) 50% dan kam tarjima qilsa	0 ball

Tarjima hajmidan kelib chiqib, baholashda oraliq ballar korsatkichlari ham qollanishi mumkin.

Yozma ish natijalari bo'yicha sinov yakunida yig'ilgan ballar jamlanadi va quyidagicha baholanadi:

1. 90 - 100 ballgacha - "a"lo";
2. 70 - 89 ballgacha - "yaxshi";
3. 60 - 69 ballgacha - "qoniqarli";
4. 0 - 59 ballgacha - "qoniqarsiz"

100 ballik va 5 ballik baholash tizimlarining o'zaro mosligi jadvali

5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala
5,00 — 4,96	100	4,30 — 4,26	86
4,95 — 4,91	99	4,25 — 4,21	85
4,90 — 4,86	98	4,20 — 4,16	84
4,85 — 4,81	97	4,15 — 4,11	83
4,80 — 4,76	96	4,10 — 4,06	82
4,75 — 4,71	95	4,05 — 4,01	81
4,70 — 4,66	94	4,00 — 3,96	80

Mutaxassislik fanlari bo'yicha yakuniy davlat attestatsiyasi sinovi biletlarining har birida 4 tadan savol bo'lib, ular quyidagi mezonlar asosida baholanadi:

1. Birinchi va ikkinchi savollar mutaxassislik fanlariga tegishli bo'ladi. Ularning har biriga yozilgan javoblarni baholash 25 ball doirasida amalga oshiriladi. Savol bo'yicha javoblarni baholash quyidagi jihatlarini hisobga olgan holda amalga oshiriladi:
 - nazariy va amaliy bog'liqlikda yoritilgan;
 - mazmunni yoritishda mustaqil ilmiy mushohada yuritish iqtidori mavjudligi;
 - nom va ilmiy atamalarini bilish darajasi;
 - keltirilgan faktlarning hozirgi davrdagi jarayonlar, o'zgarishlar bilan o'zaro aloqadorlikda ochib berilganligi, chuqur ilmiy tahlil etilgan hamda xronologik jihatdan to'g'ri yoritilganligi;
 - muammoni tizimli mustaqil tahlil qilganligi, o'z fikrini erkin va mustaqil ifoda eta olinganligi.

BAHOLASH SHKALASI:

1. Fikr aniq va izchil ifodalangan, barcha savollar mutlaqo to'liq yoritilgan va bunda tegishli ilmiy adabiyotlarga tayanilgan va har tomonlama chuqur asoslangan javoblarga 22.5-25 ballgacha - *a'lo* baho qo'yiladi.
2. Savolga nisbatan to'liq javob berilgan, fikr izchil ifodalangan, lekin bunda tegishli ilmiy va uslubiy adabiyotlarga kamroq e'tibor berilgan bo'lsa, 17.5-22.4 ballgacha - *yaxshi* baho qo'yiladi.
3. Savolga qisman javob bera olgan va ma'lum darajada ilmiy, o'quv-uslubiy adabiyotlaridan foydalangan bo'lsa, 15-17.4 ballgacha - *qoniqarli* baho qo'yiladi.
4. Fikr aniq ifoda etilmagan, savolga qisman bo'lsada to'g'ri javob berilmagan, tegishli ilmiy, o'quv-uslubiy adabiyotlardan mutlaqo foydalanilmagan javoblar uchun 0-14.9 ballgacha - *qoniqsiz* baho qo'yiladi.
2. Uchinchi savol bo'yicha mutaxassislikka oid (ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy, madaniy, badiiy) mavzulardagi va 150-200 ta so'z atrofidagi hajmga ega sharq tilidagi matnni ona tiliga tarjima qilinadi.
3. To'rtinchi savol bo'yicha mutaxassislikka oid (ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy, madaniy, badiiy) mavzulardagi va 150-200 ta so'z atrofidagi hajmga ega ona tilidagi matnni sharq tiliga tarjima qilinadi.

III. SHARQ TILIDAN ONA TILGA TARJIMA (800-1000 b)

1. भारत में पर्यटन का महत्व

भारत एक समृद्ध सांस्कृतिक विरासत और अद्वितीय प्राकृतिक सुंदरता वाला देश है। यहां के ऐतिहासिक स्मारक, मंदिर, पहाड़, समुद्र तट और वन्यजीव अभयारण्य दुनिया भर के पर्यटकों को आकर्षित करते हैं। ताजमहल, कुतुब मीनार, जयपुर के महल और वाराणसी के घाट भारत की ऐतिहासिक और सांस्कृतिक धरोहर के अद्भुत उदाहरण हैं।

पर्यटन भारतीय अर्थव्यवस्था के लिए महत्वपूर्ण है। यह लाखों लोगों को रोजगार प्रदान करता है, जिनमें होटल, परिवहन, गाइड और हस्तशिल्प उद्योग शामिल हैं। इसके अलावा, पर्यटन से स्थानीय कला और संस्कृति को भी बढ़ावा मिलता है।

पर्यटन को और विकसित करने के लिए बुनियादी ढांचे में सुधार, स्वच्छता बनाए रखना और पर्यटकों की सुरक्षा सुनिश्चित करना आवश्यक है। भारत सरकार 'अतिथि देवो भव' की भावना को अपनाकर पर्यटन को बढ़ावा देने के लिए विभिन्न योजनाएँ लागू कर रही है।

2. भारत में धार्मिक पर्यटन

भारत विभिन्न धर्मों का केंद्र है और यहां कई प्रसिद्ध धार्मिक स्थल हैं। हिंदू धर्म के प्रमुख तीर्थस्थल जैसे वाराणसी, प्रयागराज, हरिद्वार और ऋषिकेश हर साल लाखों श्रद्धालुओं को आकर्षित करते हैं। इसी प्रकार, अजमेर शरीफ, हाजी अली दरगाह और बौद्ध धर्म के बोधगया जैसे स्थान भी विश्वभर में श्रद्धालु और पर्यटकों को खींचते हैं।

धार्मिक पर्यटन भारत में एक महत्वपूर्ण भूमिका निभाता है क्योंकि यह आध्यात्मिक शांति के साथ-साथ आर्थिक विकास में भी योगदान देता है। धार्मिक स्थलों के आसपास छोटे व्यापार, होटल और हस्तशिल्प उद्योग तेजी से बढ़ते हैं, जिनसे स्थानीय लोगों को रोजगार के अवसर मिलते हैं।

सरकार धार्मिक स्थलों के बुनियादी ढांचे को सुधारने और तीर्थयात्रियों की सुरक्षा सुनिश्चित करने के लिए विभिन्न योजनाएँ चला रही है। स्वच्छता और पर्यावरण संरक्षण को बढ़ावा देकर धार्मिक पर्यटन को और अधिक संरक्षित और आकर्षक बनाया जा सकता है।

3. सतत पर्यटन और पर्यावरण संरक्षण

पर्यटन का प्रभाव केवल आर्थिक क्षेत्र तक सीमित नहीं है, बल्कि यह पर्यावरण और संस्कृति पर भी गहरा प्रभाव डालता है। हाल के वर्षों में, अत्यधिक पर्यटन (ओवर-टूरिज्म) के कारण कई प्रसिद्ध स्थानों पर प्रदूषण और संसाधनों की कमी की समस्या उत्पन्न हो रही है।

Hindiston Turizmi

Hindiston turizm sohasida dunyoning eng mashhur davlatlaridan biridir. Uning boy tarixi, madaniyati, tabiiy go'zalliklari va diniy yodgorliklari sayyohlarni o'ziga jalb qiladi. Hindistonning eng mashhur turistik joylaridan biri Taj Mahal bo'lib, bu yodgorlik dunyo merosi ro'yxatiga kiritilgan. Shuningdek, Varanasi, Jaipur, Goa, Rishikesh kabi shaharlar ham sayohatchilar uchun katta qiziqish uyg'otadi.

Hindistonning turistik joylari nafaqat tarixiy, balki tabiiy go'zalliklari bilan ham ajralib turadi. Himachal Pradesh, Uttarakhand va Kerala kabi joylarda tog'lar, daryolar va plyajlar sayohatchilarni kutib oladi.

Turizm Hindiston iqtisodiyotiga katta hissa qo'shadi. Bu soha millionlab kishilarni ish bilan ta'minlab, turizm xizmatlari, mehmonxonalar, restoranlar va transport sohaslarini rivojlantirishga yordam beradi.

O'zbekiston davlat gerbi

Davlat gerbi O'zbekiston Respublikasining 1992 yil 2 iyuldagi 616-XII-sonli "O'zbekiston Respublikasi Davlat gerbi to'g'risida"gi qonuni bilan tasdiqlangan.

O'zbekiston Respublikasi Davlat gerbi quyidagi ko'rinishga ega: tog'lar, daryolar va so'l tomoni bug'doy boshloqlaridan, o'ng tomoni esa chanoqlari ochilgan g'ozga shoxlaridan iborat chambarga o'ralgan gullagan vodiy uzra quyosh zarrin nurlarini sochib turadi. Gerbning yuqori qismida Respublika hurligining ramzi sifatida sakkizburchak tasvirlangan bo'lib, uning ichki qismida yarim oy va yulduz tasvirlangan. Gerbning markazida baxt va erksevarlik ramzi — qanotlarini yozgan Humo qushi tasvirlangan. Gerbning pastki qismida O'zbekiston Respublikasi Davlat bayrog'ini ifoda etuvchi chambar lentasining bantida «O'zbekiston» deb yozib qo'yilgan.

O'zbekiston Respublikasi Davlat gerbining rangli ko'rinishida: Humo qushi va daryolar — kumush rangda; quyosh, boshloqlar, paxta chanoqlari va «O'zbekiston» yozuvi — oltin rangda; g'ozga shoxlari va barglari, tog'lar va vodiy — yashil rangda; chanoqlardagi paxta — oq rangda; lenta — O'zbekiston Respublikasi Davlat bayrog'ining ranglarini aks ettiruvchi uch xil rangda; sakkizburchak — oltin zarhal bilan hosiyalangan holda havo rangda; yarim oy va yulduzlar — oq rangda tasvirlangan.

Yakuniy davlat attestatsiyasi sinovlarining mutaxassislik fanlaridan yozma ishlar topshiriqlari bo'yicha talabalar bilimni baholash mezonlari

Yakuniy davlat attestatsiyasi sinovlarini baholash uchun maksimal baho - 100 ball etib belgilanadi.

सतत पर्यटन का उद्देश्य पर्यावरण की रक्षा करना और स्थानीय संस्कृति को संरक्षित करना है। इसके प्वास्तिक कचरे को कम करना, स्थानीय उत्पादों को बढ़ावा देना और पारंपरिक विरासत स्थलों की देखभाल करना शामिल है।

भारत सरकार और विभिन्न गैर-सरकारी संगठन इस दिशा में काम कर रहे हैं। राष्ट्रीय उद्यानों में पर्यास्थितिक पर्यटन (इको-टूरिज्म) को बढ़ावा दिया जा रहा है, जिसमें पर्यटक प्राकृतिक सुंदरता का आनंद ले सकें और साथ ही पर्यावरण की सुरक्षा में योगदान दे सकें।

सभी शहरों को सतत पर्यटन के महत्व को समझना चाहिए और जिम्मेदारी से यात्रा करनी चाहिए ताकि घरेलू की पीढ़ियों के लिए भी इन अद्भुत स्थलों को संरक्षित रखा जा सके।

IV. ONA TILIDAN SHARQ TILIGA TARJIMA (800-1000 b)

Turizmining ahamiyati va rivojlanishi

Turizm bugungi kunda dunyoning eng rivojlangan sohalaridan biri hisoblanadi. U nafaqat mamlakat iqtisodiyotiga katta foyda keltiradi, balki madaniy almashtiruv va xalqaro do'stlikni rivojlantirishda ham muhim rol o'ynaydi. Turizm orqali sayohatchilar yangi joylarni kashf etib, o'zlari uchun notanish bo'lgan madaniyat va an'analar bilan tanishadilar.

Har bir mamlakat o'zining noyob diqqatga sazovor joylari, tabiiy manzaralari va milliy taomlari bilan sayyohlarni jalb qilishga harakat qiladi. Masalan, O'zbekiston boy tarixiy merosi va me'moriy yodgorliklari bilan mashhur bo'lib, har yili minglab xorijiy mehmonlarni qabul qiladi.

Biroq turizm sohasi faqatgina sayyohlik maskanlarini targ'ib qilish bilan cheklanmaydi. Mehmonxona, transport, restoran va ekskursiya xizmatlari ham ushbu sohaning ajralmas qismi hisoblanadi. Shu bois, turizmni rivojlantirish uchun zamonaviy infrastrukturaga yaratish, xizmat ko'rsatish sifatini oshirish va ekologik muhitni saqlash muhim ahamiyat kasb etadi.

Turizm nafaqat iqtisodiy o'sishga hissa qo'shadi, balki xalqlar o'rtasidagi do'stlikni mustahkamlashga ham xizmat qiladi.